

Rakenduslik soome-ugri keeleteadus: traditsioonid muutuste ajas

Lugeja käes on ajakirja Lähivõrdlusi. Lähivertailuja 31. number. Nii nagu kolmkümmend varasemat, kannab seegi number sarja pikki traditsioone, keskendudes keelte võrdlemisele, kasutamisele ja õppimisele. Teisalt lisavad käesoleva numbriga artiklid uuritavate keelte ja teemade käsitlemisele uusi mõõtmeid. Väljaanne jätkab seega muutuste ajajärgu vaimus oma teekonda rakendusliku soome-ugri keeleteaduse tunnustatud foorumina.

Eesti ja soome keele võrdlevat uurimist esindavad selles numbris Ene Vainik, Pirkko Muikku-Werner ja Geda Paulsen. Nad võrdlevad artiklis *Kuidas kirjeldada viha? Eesti ja soome idioomide võrdlus kognitiivse keeleteaduse vaatenurgast* vihaemotsiooni edastavaid kujundlikke väljendeid. Autorid seletavad viha kujundkeele eripära idioomide tähendusjoontega ja analüüsivad väljendeid metafooriteooria abil. Anne Uuseni ja Helin Puksandi artiklis *Eesti ja vene õppekeele kooliõpilaste kirjutamisoskus emakeele e-tasemetööde katsetuse tulemuste põhjal* on võrdluse objekt uus valdkond: Eesti vene- ja eestikeelsete algkooliõpilaste emakeele kirjutamisoskus. Uurimus lähtub kirjutamisoskuse laiemast määratlusest ja analüütilise kirjutamise mudelist. Ka mitmes Lähivõrdluse numbris käsitlemist leidnud retseptiivsele mitmekeelsusele lähenetakse uuest vaatenurgast. Anna Branets ja Daria Bahtina uurivad artiklis *Keelega kokkupuute roll vahendatud retseptiivse mitmekeelsuse korral*, kuidas eestikeelsed keelekasutajad saavad aru ukraina keelest teise keele, vene keele põhjal ja kuidas vene keelega kokkupuutumise määr arusaamist mõjutab.

Eesti keel sihtkeelena on vaatluse all kolmes artiklis. Pille Eslon ja Kais Allkivi-Metsoja jätkavad eesti õppijakeele uurimist. Pille Eslon analüüsib artiklis *Soome- ja venekeelsete õppijate A2- ja B1-taseme*

keelekasutusmuutritest: stereotüüpsus vs. varieerumine kahe õppijarühma keeleoskuse arengus eri suundumusi põhjustavaid tegureid. Kais Allkivi-Metsoja uurib artiklis *Eesti keele A2–C1-taseme kirjalike tekstide võrdlev arvutianalüüs*, millised tunnused eristavad eesti õppijakeele oskustasemeid. Mare Kitsnik ja Katrin Mikk selgitavad artiklis *Kas eesti keele kui teise keele õppemethodika vajab arendamist? Õpetajate arvamus täiskasvanutele eesti keele õpetamise raskuste ja röömude kohta* küsitluse abil, kuidas täiskasvanute eesti keele õpe vastab tänapäevase tulemusliku keeleõppe kriteeriumidele: kui motiveeriv, aktiivne ja jõukohane õpe on.

Mari Honko, Sari Ahola ja Tuija Hirvelä võrdlevad artiklis *Eestikeelsete osalejate keeleoskus YKI (Yleiset kielitutkinnot)-testis* kesktaseme tulemusi osalejate üldise edukusega. Uurimus osutab, et eriti mõistmisoskus on uurimuse sihtrühmas kõrgel tasemel, mis toetab omalt poolt Lähivõrdluste varasemates numbrites avaldatud eesti ja soome keele vastastikuse mõistetavuse uurimise tulemusi. Kuigi Soomes elamise ja soome keele õppimise kestvus on varasemate tulemuste valguses seotud soome keele oskuse tasemega, on üha suurem osa eestikeelsetest testi sooritajatest omandanud soome keele oskuse mingil muul teel kui püsivalt Soomes elades või soome keele kursustel õppimise tulemusena.

Uus teema selles numbris on tööelu keel. Nóra Schleicher ja Minna Suni keskenduvad artiklis *Tervishoiutöötajad liikvel: tööelu vajadusteks uue keele õppimist uurimas* immigratsiooni keeleküsimustele Ungarist Soome ja Rootsi tööle suundunud tervishoiutöötajate vaatenurgast.

Täname autoreid huvitavate ja mitmekülgsede artiklite ja retsensente asjatundlike kommentaaride eest. Palju tänu kõigile numbril väljaandmises osalenutele tõhususe ja paindlikkuse eest numbril ettevalmistamise ajal. Eriti suur tänu Soome-Ugri Kultuuriseltsi sihtasutusele jätkuva majandusliku toe eest ja Eesti Rakenduslingvistika Ühingu võimaluse eest avaldada ajakiri Lähivõrdlusi. Lähivertailuja ühingu väljaandena.

Joensuu, Viinis ja Tampere
Annekatriin Kaivapalu, Johanna Laakso,
Hanna-Ilona Härmävaara ja
Triinu Viilukas